

Zuid-Europese lidstaten willen Europese energiemarkt hervormen

Samen, c'est Ensemble en néerlandais. Une rubrique pour parler du social dans la langue de Vondel. Nous résumons cette fois un article dont la version intégrale est sur le site Apache.

Paul Vanlerberghe (CSCE)

Tegen het systeem voor energieprijzen van de Europese Commissie, gebaseerd op het principe dat de duurste productie de prijs zet voor alle leveringen, kwam al vanaf midden 2021 serieuze tegens tand. Met name de Zuid-Europese lidstaten, die de overgrote meerderheid van hun elektriciteit heel goedkoop produceren, waren gedwongen de dure Europese prijzen te volgen. Met als gevolg ook bij hen onnodig dure elektriciteit. De Spaanse en de Portugese overheid trokken in september-oktober van 2021 met een gezamenlijk voorstel naar de Europese Commissie. Ze vroegen om de elektriciteitsprijs niet langer te baseren op het Marginal Pricing System, waarbij de prijs verbonden was aan de toen reeds uit de pan swingende gasprijs (dat was zeven maanden voor de invasie van Oekraïne). Het argument van beide landen was dat zij de overgrote meerderheid van hun elektriciteit produceren op basis van zon, wind en kernenergie, met een zeer goedkope kostenbasis, die nauwelijks verhoogd is de voorbije maanden. Het antwoord van de Europese Commissie kwam snel, helder en duidelijk: « Neen ». (...)

Zes maanden later kwam de wind ook uit een andere richting. Op 24 en 25 maart 2022 kwam de Europese Raad samen onder toenemende druk van sommige lidstaten tegen de Europese regelgeving inzake energie. De Raad besloot dat « uitzonderingen zijn toegestaan » en vroeg « aan de Europese Commissie om de voorstellen en vragen van lidstaten dringend te beoordelen en beslissingen te nemen ». Klare taal. Maar

de Europese Commissie handelt dit soort dingen op haar manier af : traag en zonder een duidelijke richting in te slaan.

De Iberische uitzondering

Een maand na die Europese Raad stonden Spanje en Portugal opnieuw aan de deur van de Europese Commissie, ditmaal met een tot in alle details uitgewerkt voorstel. En met een wettelijke stok achter de deur : dit is het of we stappen uit het systeem. (...) Spanje en Portugal stelden voor

**Dit is wat men
« de Iberische
uitzondering »
noemt**

om hun reserves te gebruiken om de elektriciteitscentrales die op gas draaien een subsidie te geven waardoor ze goedkopere elektriciteit kunnen aanbieden aan de markt. En ze gingen verplichten en erop toezien dat die subsidie ook zou resulteren in een verlaging van de prijs die de gascentrales vragen. Heel concreet: het gas dat deze elektriciteitscentrales gebruiken mag slechts aan 40 euro per megawattuur aangerekend worden, en de Spaanse en Portugese overheden, zullen het verschil met de marktprijs bijleggen.

Op 8 juni keurt de Europese Commissie het voorstel goed. Voor één jaar slechts, tot eind mei 2023. Twee dagen later, op 10 juni, trad de wet in Spanje in werking (en in Portugal

op gelijkaardige wijze). Enkele dagen later daalden de elektriciteitsprijzen op de Iberische beurzen van 227 euro per megawattuur tot 162 euro eind juni. Op dit ogenblik stabiliseren ze rond 234 euro per megawattuur. Geen ferme daling meer, maar in alle geval is de stijging zoals België en andere Europese landen die sinds juni kenden in Spanje en Portugal vermeden. Dit is wat men sindsdien « de Iberische uitzondering » noemt. (...)

De Grieken komen

Op de Europese Raad van 26 juli 2022 kwam de Griekse premier Kyriakos Mitsotakis (Néa Dimokratía) met een nieuw voorstel om de werking van de Europese energiemarkten te verbeteren, te corrigeren. Hij wou vooral afstappen van de band tussen elektriciteitsprijs en de gasprijs op de beurzen, een band die zo catastrofaal is voor de bevolking van de Zuid-Europese landen. Mitsotakis stelde voor om de prijszetting van elektriciteit in twee snijden: enerzijds de kost gebaseerd op de hernieuwbare, nucleaire elektriciteitsproductie en via waterkrachtcentrales, en anderzijds de (dure) prijs van elektriciteit gebaseerd op fossiele brandstof, zeg maar gas. Vervolgens zou de elektriciteitsprijs gebaseerd moeten worden op een gemiddelde van die twee prijzen, een ingewikkelde oefening. (...) Hoe reageerde de Europese Commissie op dit voorstel? « We zullen het bekijken en tegen oktober een studie erover voorbereiden, en misschien komt er volgend jaar een wetgevend initiatief. » Dit is codetaal voor: « We laten u sudderen tot volgend jaar. Laat uw bevolking maar afzien onder het huidige stelsel. » (...) □